

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . 40.— franci,
Telefon
pentru oras și interurban
Nr. 784.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nr.1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loa
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

Țări mici și țări mari.

Arad, 23 Februarie.

Belgia, Serbia, Muntenegru, în curând poate Grecia, sunt țeri cari au fost. Pe hărțile cele mai proaspete ale războiului zadarnic le mai cauți. Puterile înțelegerii asigură însă că aceste țeri vor învia, din cenușa lor, cu hotarele lărgite; puterile centrale, pe de altă parte, lasă a se înțelege că, ocupându-le din motive de ordin strategic, la stabilirea păcii nu vor nimici independența politică a micilor țeri, cel mult vor mai strâmta puțin hotarele lor de acum. Faptul pe care voim să-l constatăm este însă că în războiul de azi țerile mici au tras până acum scurta. Intrate în uriașul vârtej al celei mai cumplite și istovitoare încercări din câte au bătuit vr'odată pe pământ vieța omenească, vieța popoarelor, prin forța ce-au putut manifesta, lupta lor n'a putut să fie decât de scurtă durată și chiar înfrângerea lor abea un episod în desfășurarea sângerosului războiu.

Dreptul de existență al țerilor mici a fost recunoscut în teorie totdeauna, și în vremi de pace și în vremi de războiu din partea țerilor mari. Din faptul că o țară e mai mică și poporul ce-o locuiește mai puțin numeros, nime dintre conducătorii țerilor mari n'a cutezat să tragă, în fața omenimei, concluzia că țerile și popoarele mici n'au drept de viață. Mărturisirea unei astfel de credințe și convingeri ar fi fost o pălmuire prea dureroasă a ideilor umanitare cu cari se lauda omenimea în veacul din urmă mai ales, și după cari ne plăcea tuturor să credem că trăim. Cel care ar fi enunțat o astfel de teo-

rie ar fi fost făcut imposibil de opinia publică și ar fi trebuit să părăsească poziția conducătoare pe care ar fi avut-o. Chiar în vremea războiului de acum nu s'au ivit astfel de teorii, decât poate în trecut, și au fost repede acoperite. De cinstea de a judeca și a simți ca un adevărat om, nime nu se lipsește bucuros, mai ales când știe că va fi judecat în fața lumii întregi.

Toți acei cari au fost obicinuiți să vadă lucrurile numai la suprafață, toți acei cari au crezut pe cuvânt pe ceice vestiau îndulcirea raporturilor dintre oameni și țeri, și cari se închinau evoluției culturale a omenimei ca unui puternic factor ce semăna între țeri și popoare principii de dreptate și dragoste, au trăit în credința că vad adevărul, și mulțumeau lui Dumnezeu că au ajuns vreme atât de fericite. Pentru ei izbucnirea unui războiu, ca cel de azi, era de necrezut, iar soarta pe care au avut-o țerile mici în el, de-a dreptul e imposibilitate. „Cum?” se întrebau, „e cu putință ca aliații puternici să nu dea sprijin grabnic celor mici cari i-au crezut pe cuvânt și au făcut cauză comună cu ei? E cu putință să-i lase să fie zdrobiți? Nu constituie și ei un popor, nu au o țară? N'au fost încredințați că scopul pentru care luptă e unul singur?” Iar după ce aliații puternici au întârziat pretutindenea cu ajutorul când a fost vorba de țerile mici, aceiași oameni se întrebau: „Adecă, — cum? Nu se măsură cu acelaș cântar interesele țerilor mici și ale celor mari? E minciună în tot ce s'a spus despre solidaritatea intereselor celor mici și ale celor mari? E frumos, e omenesc lucru să spui: casa ta poate arde căci e numai o colibă, eu trebuie să-mi apăr mai întâiu palatul meu,

după ce mai înainte m'ai făcut să cred că în ochii tăi palat ori colibă are acelaș preț?”

Greșala în aprecierea vieții omenești cu toate manifestările ei zace în acest: „m'ai făcut să cred”. De fapt oamenii cari rămân surprinși de prăpădirea țerilor mici în războiul de azi, au crezut ceea ce i-au făcut alții să creadă, au văzut ceea ce era numai la suprafața vieții și a relațiilor dintre țeri și popoare, n'au cercetat însă și cealaltă față a monetei, fața cea ascunsă. Dar de-a plăcut să creadă, în vremi de pace, că moneda nu are două fețe, sau, dacă are, prin nimic nu se deosebesc, pentru că, se înțelege, aceasta o pretindea cinstea și demnitatea omenească.

Dacă evoluția vieții omenești ar fi ajuns aici, — am fi foarte departe în tendința spre perfecționarea și nobilitarea raporturilor dintre oameni, popoare și țeri. Din nenorocire însă suntem departe de acest rezultat.

Toți oamenii cari știu să vadă lucrurile nu numai la suprafață ci și în ele înșile, au văzut și în vremi de pace că sub spoiala culturii și a civilizațiunii, zac interese cari nici pe departe nu-i lasă pe oameni să se apropie într'o așa sinceră frățietate, cum se vestește. Toți aceștia au știut și în vremi de pace că raporturile dintre țerile mici și mari sunt regulate în rândul cel dintâi după interesele celor mari, că un popor mic e cu atât mai prietenește bătut pe umăr de diplomații unei mari puteri cu cât aceasta e în interesul țerii celei mari, fie din punct de vedere politic, fie mai ales din punct de vedere economic și comercial. Toate țerile mici au fost și în timp de pace, în măsură mai mică

Pe țărmul Dunării.

Cu gândurile duse, 'ndurerată
Privesc cum curge Dunărea bătrână...
Adânc, în suflet simt vibrarea sfântă
A cântului ce dorul mi-l îngână...

De ce? — nu știu — da-mi place 'n clipa asta
Să tot privesc în undele spumoase —
Și-aș vrea să 'ntreb de fiecare picur
De unde vine, din ce văi frumoase,

Ce mai spălase fața lui senină,
Și ce priviri oglinda lui cuprinse?
Sunt zlimbitoare fețele pe-acolo,
Ori sunt cernite, veștede și plânse?

...Ce mult aș vrea să pot zări vre-un picur
Prelins cumva din Someșul meu drag!...
— L'aș întreba atâtea dulci nimicuri... —
Să-mi spun' acasă cin' m'așteaptă 'n prag?

Aș vrea să-mi spună tot ce munții noștri
Au îndurat de când l-am părăsit,
— Și mai ales aș vrea să știu furtuna
De-a încetat, ori de s'a întefit?!...

Dar... nu-i nici unul... mi-e străin oricare
Iar zarva lor mă doare, m'asurzeste...
...Pe nesimțite-amurgul se coboară, —
Și 'n bietu-mi suflet dorul crește, crește...

LIVIA REBREANU.

Lupta dela Crosno.

O seară lină aproape visătoare, când tabăra noastră obosită de marșul forțat de peste zi, se așază să odihnească pe câmpia verde, udată de apele iernii ploioase, spre sud de Crosno, cam la 25 kilometri. O singură locuință străjuia câmpia întinsă, în care comandantii noștri se și instalaseră la moment. Era o casă smerită din margine de drum, cu fața îmbrobodită în tristețea vremii ucigătoare, neavând pe nime din vechii ei stăpâni. Aici se pripăși pentru un interval scurt, dar sbuciumat, comandantul regimentului nostru cu adjutanții lui. În jur de casa solitară, lagărul nostru tăcut, se pierdea cu încetul în întune-

recul îndrăsnit al nopții venite pe furis. Pe iarba umedă și rece, ostașii învinși de oboseală, încercau să doarmă proptindu-și capetele pe bornele țapene. Era dispus, ca nime să nu se lase somnului, având de a ne continua calea în urmărirea dușmanului și, totuș contrar de-mandării comandamentului, somnul fermecat se 'nstăpâni peste tabăra trudită. Numai puștile în piramide privegheiau în noapte.

Un vânt molatic desprins din margine de codru, se trudia sfios de a 'năspri pământul umed, patul neodihniților războinici, iar adierea lui ușoară mângăia fețele lor istovite, întoarse spre cer. Toți dormiau. O nostalgie cuceritoare, un gând de casă și de-ai mei mi-a furat odihna și în singurătatea neadormitului meu suflet, priveghiam cu piramidele în frăție. Afară de adierea lină a zefirului drumet, nu conturba nime liniștea repausului neșovăitorilor luptători. În tăcerea adâncă, ca de mormânt, plana o tristeță prevestitoare de rău și ostașii în somnul lor nu știau nimic. Rar de tot, câte un nechezat de cal flămând se isbea în tăcerea nopții, ca o ghiulea blăstămată în pământul năcăjit. Mâni e ziua morții și tabăra nu știe...

Cerul cu luminile stinse, în haina lui posomorâtă și-a întors fața într'altă parte, părea acum un dușman piticilor de jos. Căi bătuți de ploaie loveau pământul tropotind, se isbeau

sau mai mare, subordonate intereselor statelor mari, pentru că, durere, în viața omenescă conduce și acum egoismul.

Pentru aceea nici în timp de pace, nici în vremea războiului de acum, oamenii dela cârma statelor mici dotați cu simțul realității, oameni cari știu să vadă sub aparente, nu s'au lăsat însuflețiți de propovăduirea solidarității de interese între țările mici și mari. Afară de Serbia, Muntenegru și Belgia, peste cari războiul s'a deslănțuit dela început, nici una dintre țările mici ale continentului, nu s'a grăbit să intre în jocul morții, de o parte sau de alta, deși diplomații statelor mari n'au stat cu mâinile în sân. Afirmarea adevărului că fiecare mare putere se luptă în rândul cel dintâiu pentru ea, se evidențiază din zi în zi, și cu atâta putere încât conducătorii statelor mici nu mai pot avea nici o nedumerire. Pentru aceea ei fac sforțări să nu intre în lanțul morții decât atunci când vor fi siguri că pot lupta pentru interesele lor singure. Bulgaria a așteptat un an până i s'a părut că a sosit clipa favorabilă, Grecia se sbate cumplit ca să-și poată păstra încă mâna liberă, România, Elveția, Țările scandinave, vreau să trăiască în raporturi de prietenie cu toată lumea.

Țările mici știu acum că interesele lor numai atunci și atât sunt respectate de țările mari întru cât cadrează cu interesele de viață ale acestora, că, în urma urmelor, nici o putere mare nu le cere de aliate decât pentru a înmulți sortii ei de isbândă și mai ales pentru a întări siguranța posesiunii lor în viitor. Adevărul acesta dacă e dejositor, nu poate fi pentru toți cei cari au crezut că s'a mai subțiat egoismul omenesc prin cultură. Nime nu poate lua în nume de rău și nici nu ia esitarea țerilor mici: ele sunt convinse că de interesele lor singure ele pot și trebuie să grijească, doar sunt himere asigurările celor mari că ar lupta și pentru ele.

Va fi un adevăr acesta de care se vor isbi cu fruntea toți cei cari vor avea în viitor gânduri și dorințe pentru desăvârșirea și nobilitarea vieții omenesci precum și a relațiilor dintre țeri și popoare.

Amvonul și economia.

La popoarele înaintate în cultură amvonul își are de veacuri partea sa de muncă în toate direcțiile largului câmp al dezvoltării omenesci.

La aceste popoare amvonul nu se mărginește numai să promoveze moralitatea și să propovăduiască religiozitatea; el se străduiește a răspândi raze de lumină în toate sufletele și pe toate terenele vieții.

Acest fioclar, care este amvonul, pregătește, deșteaptă și încălzește inimile și pentru problemele mari și de viață ale economiei. Reprezentanții amvonului nu rămân numai la partea teoretică a chestiunii, ci îmbrățișează și partea ei practică, întemeiând organizații, cari să aducă mai târziu zile de aur pentru poporațiunea satelor, ca: însoțiri pentru promovarea producției și valorizării produselor agricole, însoțiri de consum, de credit ș. a. Ei au stăruit și stăruie din toate puterile pentru introducerea unor rami noi economici, ca: cultura viermilor de mătasă, stupăritul, pomăritul, grădinăritul etc., cum și pentru îmbunătățirea agriculturii prin: introducerea de mașini, seminte și plante mai perfecționate, prin prăsirea unor soiuri mai alese de vite și alte animale domestice. Astfel amvonul la popoarele culte își are partea sa de merit, și încă partea leului, și în ce privește dezvoltarea bunei stări materiale, deodată cu perfecționarea vieții morale și religioase.

Dar, ce e drept, la numitele popoare, alătura de amvon, lucrează cu mare zor și alți factori.

Societăți fel și fel, între cari și de cele economice, probagă cunoștințele cele mai varii de această natură, în toate straturile poporului prin prelegeri, cărți și reviste de specialitate, cum și prin demonstrații practice, săvârșite, mai ales, de anumite instituții create spre acest scop, cum sunt: școlile agricole, cursurile economice, etc.

Satutul, îndeosebi, prin diferitele și numeroasele sale instituții economice și prin trimișii săi răspândește încă și mai mult în toate părțile lumina învățaturii și ideile avansate ajutând în același timp, în mod efectiv și cu bani și alte mijloace menite să dea avânt agriculturii și economiei în genere.

Noi Români din această țară, durere, nu ne prea putem lăuda până acum, cu inițiative mari pentru un progres economic mai îmbucurător

Societățile economice, îndeosebi cele agricole, ne lipsesc. Asemenea ne lipsesc și alte însoțiri economice, cari ar avea chemarea să organizeze forțele rasle ale poporului, să acumuleze capitaluri și prin acestea să se poată dezvolta o agricultură rațională, împreună cu toți ramii ei, astfel producând bunăstare și belșug în toate părțile și, deodată cu acestea, și o cultură mai intensivă și generală, în chipul acesta ridicându-se și neamul nostru pe treapta, ce i se cuvine în concertul celorlalte popoare conlocuitoare.

Căci, prin feluritele cooperative, nu numai se dezvoltă agricultura și se adună capitaluri, ci prin unele din ele se valorizează cât mai bine tot ce poporul produce, prin altele se procură cât mai ieftin toate articolele ce-i lipsesc, iar prin altele se introduc rami noi de câștig pe seama acestuia.

Incepând cu economia casnică, unde ar putea să aibă rol însemnat exemplul soției preotului, continuând cu grădinăritul, pomăritul, economia vitelor și altor animale domestice, cu stupăritul și alți rami economici, trecând apoi la economia câmpului: în agrii, fânețe, vii, pășuni, păduri, — în toate acestea preotul ar trebui să fie la înălțimea cunoștințelor teoretice și în practică, pentru că să poată fi exemplul vrednic de imitat de parohienii săi și pentru că să le poată propovădui cu succes înoirile folositoare pe terenul economiei, împreună cu virtuțile: hărniciei, cruțării, bunei rândueli, cumpătului, ajutorului împurmutat etc.

Fericite sunt satele, în cari preotul este la culmea datorii în aceste vremuri de grea cumpănă și mai ales preotul, care știe să fie un far luminător și în ce privește purtarea și întocmirea economiei și vieții peste tot, preotul care-și dă silința să știe și are dragostea evanghelică de a propovădui ce și cum să facă poporul, pentru că toate să fie cât mai bine făcute și în chipul acesta să asigurăm, intrucât depinde dela noi, o recoltă cât mai favorabilă pentru satisfacerea necesităților noastre crescânde.

Să nu se scape din vedere ce seminte pentru cultura câmpului și grădină ne stau la îndemână și eventual pe cari le putem procura mai cu înlesnire și mai repede.

Dar chiar și în ce privește zilele de repaus să se facă acum excepție. Să se deie deslegare pentru lucru și în Dumineci și sărbători, și să se pauzeze atunci când timpul nu îngăduie lucrările economice. Să se încunjure cercetarea zilelor de târg, așa cum s'au obicinuit

neliniștiți unul de altul, iar îngrijitorii lor nu puteau să doarmă. Umedă și rece, ploaia din nopțile de iarnă răcoria pământul, ca un sloiu de ghiată și corpul celor ce odihneau, amorțit de oboseală a început să simtă frigul.

Un scârțait de ușă hodorogită răsbi în întunec, cuvântul de alarmă „sus” sgrăbură pe buze dela om, la om.

În sgomotul infundat de oțele, de lemnul puștii și bornee încărcate, tabăra în picioare sta gata de plecat. „Înainte” și oastea se pornește. În coloane de patru, cu privirile în pământ, adormiți pe jumătate, pășiam cu toți în noapte, nesiguri în mers, pe meleaguri străine. Câte o grosoră obraznică trezește un batalion întreg. „Și la moarte merge omul năcăjit” e mângâierea generală, iar răbdarea uriașă le îndură cu prisosință toate. Cum se va prezenta moartea o știe fiecare, nu-i motiv deci de îngrijorare, de vreme ce bubuitul canonadelor și ropotul infernal al mitralierelor odihnesc încă, în tranșeele dușmane. Norii și-au domolit sîta și ploaia nu mai cernă, decât picuri mărunți în cadente tot mai slăbite. Faptul asta furășează o rază blândă de mângâiere cerească în sufletul mulțimei și convoiul se mișcă mai vioiu.

Plăcile de obstacol ale mitralierelor, așezate pe câte un călușel, băteau în noaptea mută, ca o toacă de metal. Dușmanul — în cepe raportul — părăsește orașul Crosno, retrăgându-se pe înălțimile miazănoapte-răsărit,

cari predomină orașul. Artilerie grea, mitraliere, pedestrime multă”.

A fost destul atât, ca să ne oprim cu toți pe loc. Și dacă ne-a pornit era semn, că mergem să pipăim subteranele moșicilor moscoviți. În fața noastră cerul se înroșise, ca de foc, la o distanță, ce corespunde depărtării orașului Crosno. O cupolă superbă înfiripată din limbi uriașe de foc se desemna pe cenușul bolnav al cerului și măreția ei fricoasă ne cutremura pe toți. „Arde Crosno”, șoptia mulțimea trezită „se duc Muscalii și în urma lor lasă pradă flăcărilor orașul pacinic, adăpostul lor de șase săptămâni”.

Cupola tot mai majestoasă se înălța în noaptea sombră, luminând ca un far în marea de întunec.

Ploaia încetase și lumea de ostași, cu ochii pironiți în roșul vioiu al priveliștii nocturne, pășia mai sigură. Miezul nopții a plecat să se odihnească și până în zorile dimineții regimentul obosit, are s'ajungă periferia orașului. Acolo îl va întâmpina probabil rezistența dușmanului îndârjit și botezul de sânge va sfîși norocul zilei de mâne.

Se făcuse noaptea prea frumoasă și era semn rău, prevestind furtună. La o răspântie părăsim drumul bătut și peste mlaștini neumbate progresăm în noaptea trecută de jumătate. Anevoios trecea marșul pe meleagurile astea deșirate și coloanele de patru, începură a se desface, luând înfățișarea unui conduct de

procesioni. Am ajuns în pădurea tăiată peste rădăcini, cu trunchiuri ciuntate de o școapă peste pământ, înălțându-și vârfurile ca niște ciolane desvălite. Tabloul splendid zugrăvit de flăcările satului ce ardea tot mai palid rămânea în stânga departe. Aurora dimineții îngâdurate ne-a aflat desvoltați în linie de foc, încă înainte de-ajunge calea ferată spre sud de oraș, ca la 2 kilometri. Un tocănit bizar de mitralieră se auzia acum până la noi, făcându-ne atenți, că dușmanul nu-i departe. Mai vreo câțiva pași și șuerul gloanțelor cu vârful ascuțit, ne va fi inmulțit morții. Ajunși sub dâlma drumului de fier, ne oprirăm să privim puțin în jur de noi, că ne vedeam acum mai bine, iar prezența noastră în număr complet, acum era mai necesară. Calea ferată Crosno, o ramificație a liniei principale Lemberg-Tarnow, era un excelent mijloc de comunicație al imperiului rusesc cu armata ce opera în Galizia, iar Crosno un depozit central de muniție și alimente. A provizionarea armatei lor în felul ăsta nu suferea de loc, iar dacă totuși s'a răzgândid să plece evacuând orașul-magazin, era o apucătură specifică moscovită, pe care n'o înțelegeam. Probabil teritorul părăsit era un slab centru de operațiune pentru ei, fără ascunzături, neputându-ne deci ataca pe furis, cum le era obiceiul. Viclesugul lor războinic, la cinci zile după întâlnirea dela Crosno, l-am plătit cu experiența noastră proprie. Într'un codru haiducesc. Rușii simțiră acum apropierea noastră de oraș și li se descărcau armele și

oamenii noștri în unele părți, căci zilele de lucru astfel pierdute cauzează pagube foarte simțitoare. Să se încumjure călătoriile fără de folos și procesele.

Facem apel la preoțimea noastră, să continue și mai mult decât până aci, a se informa asupra necesităților crescânde, ce le aduce cu sine acest timp de grele încercări în toate privințele, între altele și pentru întreaga economie țaranului nostru; a da povețe zi de zi, dar mai ales în Dumineci și sărbători, despre ceea ce oamenii trebuie să facă și cum să facă, pentru ca toate să iasă bine.

Recunoaștem, că este o sarcină din cele mai grele îndeplinirea conștiințioasă și în deplină cunoștință de cauză a problemei, de care s'a tratat în aceste șire, dar în același timp este și cea mai frumoasă și înălțătoare faptă: aceea de a avea partea principală de merit la salvarea intereselor de viață ale turmei credincioase și de a contribui totodată, pe această cale, și la câștigarea biruinței cu armele, dependentă nu numai de număr, disciplină, organizare, arme, muniții, entuziasm și dragoste de jertfire, ci și de la pânea cea de toate zilele, care trebuie să nu lipsească până în sfârșitul luptătorilor cât și celor de acasă.

(Dintr'un articol al Rev. Economice).

Amânarea înrolării economilor. Ministrul de honvezi a adresat o circulară telegrafică conducătorilor administrațiilor cercuale (primpretorii și primarii orașelor) prin care le dă dreptul ca în interesul lucrărilor agricole, cari nu pot fi întârziate, să amâne prezintarea pentru începerea serviciului militar a economilor cari încă nu sunt înrolați și au cerut să fie scutiți sau fiind scutiți de serviciu militar sunt încă acasă, dar cerând prolongirea scutirii încă n'au primit răspuns — până când nu li se vor rezolvi rugărilor. Acelaș favor s'a dat și grădinarilor de tutun și producătorilor.

Toți economii deci, cari au cerut să fie scutiți, pot să ceară în baza acestei ordinațiuni, dela primpretore (fibrău) sau în orașe dela primar ca să rămână acasă până când nu vor primi răspuns la rugarea lor.

Deasemenea și economii cari au fost scutiți până la un termen și au cerut prolongirea scutirii lor dela serviciu militar, au dreptul să se adreseze primpretorilor cu rugarea ca să rămână acasă, până când li se va rezolvi rugarea.

fără poruncă. Linia noastră de foc în întinderea ei de kilometri, era desinată, să traverseze orașul întreg și împrejurimile, nizuind spre linia de foc dușmană, de proporții egale, postată pe înălțimile din față. Artilerie încă nu aveam. În vârful aripei drepte, două mitraliere aveau sub ocrotirea lor înaintarea pedestimei. Bubuitul tunurilor rusești treptat crește în intensitate și ne îngrijoraserăm noi perseveranții luptători, că tocănitul mitralierelor noastre va amuți fără de vreme.

La marginea orașului, populația cu ochii plânși ne imbia cu pâne, plumăni de vită și slănină. În treacă înhățăm mâncarea oferită și fugeam cu bucătura în gură să-i facem foamei pe voie că ea-i doamnă mare și nu cedează nici în fața morții. Câte un ofițer enervat până în extrem de desfășurarea repede a defensivei proiectată cu multă cumpănire, striga amenințând să nu rămână nime în urmă, că va fi vreme de mâncat și dacă vom muri.

Compania a opta forma aripi stângă a liniei de foc și eram și eu în ea. Ajungând cimitirul orașului cu cruci de peatră și copaci urieși, pătulându-ne în dreapta și în stânga răsbim înainte prin ploaia de gloanțe. Era un punct pregnant în harta rusească cimitirul ăsta, și-l fixau Muscalii bine, că trosneau copacii, așternându-și ramurile uscate pe iarba călcată și se închinau crucile ca la venirea unui Mesia pe pământ.

Ora decisivă a României.

Agitată luptă diplomatică pentru câștigarea României. — Rusia a făcut o nouă ofertă României. — Audiențe la regele. — Consiliu de miniștri. — Călătoria dlui Filipescu în Rusia. — Tratatative între România și Grecia.

Arad, 23 Februarie.

În România se dă o luptă diplomatică asemuitoare celei ce s'a dat în Italia, înainte de a intra în război împotriva monarhiei austro-ungare. Luptele dintre diplomații celor două grupuri de puteri în război de a câștiga România se arată mai cu seamă în presia: împătritei înțelegeri, cari încearcă a arăta că Puterile Centrale ar face toate sforțările pentru câștigarea României de partea lor. De altă parte ziarele franceze și italiene arată, că Rusia trebuie să dea îndărăpt României Basarabia, pentru ca România să poată intra în război alături de împătrita înțelegere.

După cum se anunță din București diplomația rusească dezvoltă o febrilă activitate în România. Se afirmă că Rusia a făcut României o nouă ofertă.

Cetim în „Universul” din București:

Faptele decurse în ultimul timp pe diferitele fronturi de luptă din apropierea noastră dau o gravă întorsătură situației României.

După intrăngerile succesive suferite de armatele rusești în Galiția și Bucovina, după reletarea tot mai evidentă a eșecului acțiunii Aliților în Dardanele sfârșită prin retragerea trupelor, a urmat zdrobirea Serbiei și ocuparea Muntenegrului.

Astăzi pare din ce în ce mai sigur că atacul contra Salonului va urma în curând, după ce la Nord, în Bucovina, nouă ofensivă rusă a fost oprită.

Faptul extrem de important pentru România e acum acesta: că de rezultatul definitiv ce-l va da războiul pe aceste două teatre de luptă, dar mai ales pe cel balcanic, depinde situația hotărâtoare ce se va crea României în viitor.

Pierderea Salonului în mâinile Germanilor, Austriacilor și Bulgarilor destăvătează aproape putința intrării României în acțiune alături de Ententa și ne lasă împreună cu întreaga peninsula balcanică la discreția puterilor centrale.

Hotărârea Germanilor este de a lămuri cât mai curând situația din peninsula balcanică și în special intențiile României.

De aici se începe lupta adevărată. Răulețul ăsta îngust Wistocul, cu termuri înalți și alvie adâncă, nu ne lăsa să-l trecem decât pe un pod din lemn construit de „maisteri murawski” măiestrii tâmplari) din Crosno-Zawodom (Crosno de peste apă), neacomodat trecerii unei trupe ochite de dușman. Trepte la urcat, trepte la coborât și podul adevărat se înălța peste țărării amândoi ca o spânzurătoare. În vreme de pace și în nopți cu lună plină, putea fi poetic să ascuți de pe spinarea lui murmurul îndrăgostit al apei.

Aici era cheia înaintării noastre, dușmanul o știa prea bine cum noi colindam veniau gloanțele cu nemiluita, de făcure podul ciur. Mitralierele postate la marginile liniei de foc, ca ieșite din fire asediau modestul pod, iar ai noștri cădeau în apă și la margine de țărării. Se înroșise apa în râu și valurile tulburate duceau vaietul durerii, legănându-se măhnite.

Dincolo de apă, trupa trecută înainta cu grijă pe valea frumoasă, care își ridica marginele treptat, până la înălțimea tranșelor rusești. Nime nu auzia cuvânt de îmbărbătare — poate nici nu era — cu grija morții pe buze și cu gândul hotărât de a învinge, ne aruncam dintr'un adăpost într'altul, descărcându-ne apoi arma în direcțiunea pozițiilor dușmanului pe care nu-l vedeam.

Sosind și artileria noastră, un duel îngrozitor de canonade sgudui văzduhul. Rezerva

Atăcând victorioși Salonul și evacuându-l de Anglo-Francezi, ei vreau să imobilizeze cu desăvârșire Grecia și să se stie singurul stăpân în întregul Balcan. Forțele ce li-ar rămânea disponibile după sfârșitul luptelor pe acest front, le-ar îndrepta apoi către Bucovina și Galiția unde ar fi să aibă loc pentru primăvară o serioasă ofensivă spre Basarabia și mai departe spre Kiev.

Astfel izolată și fără a mai avea perspectiva vre-unui ajutor eficace ententist, România ar fi silită să intre în război alături de Germania și Austro-Ungaria, sau să rămână definitiv neutră, în condiții, evident, cu totul nenorocite.

În prezent chiar, situația puterilor centrale, din punct de vedere strategic, față de România, e cu mult mai favorabilă decât cea a Ententei.

În același timp, însă, Ententa, la rândul ei desfășură și o febrilă activitate. Întărirea solidă a armatelor anglo-franceze la Salon, îngrădădirea crescândă de trupe rusești în Galiția și Bucovina, hotărârea Italiei de a interveni mai energic în campania din Balcani, dovedesc că Ententa e dispusă să facă sforțări simțite pentru câștigarea războiului în această parte.

Nu trebuie totuși uitat că pentru a se ajunge la un asemenea fericit rezultat e nevoie de reușita deplină a unui întreg șir de acțiuni: restaurarea Serbiei și Muntenegrului, supunerea Bulgariei și Turciei prin ocuparea Constantinopolului și Asiei Mici, iar la Nord: recucerirea Galiției și Bucovinei și atacul decisiv contra Carpaților. Or, pentru aceasta, avându-se în vedere dușmanul redutabil cu care e chemată Ententa a da piept, va fi necesară o pregătire mai mult decât serioasă, cu material, oameni și plan de acțiune, care să se manifeste sub forma unei ofensive generale fulgerătoare.

În preajma acestor desfășurări noi de forțe ce se așază pe fronturi de bătălie proaspăt întărite, spre a se măsura încă odată, cu aceeași hotărâre de a învinge, stă în așteptare, veghind cu arma la picior, România. Soarta armelor dintre cele două mari grupe de beligeranți va decide de rămânem complet izolați sau de intrăm în luptă.

Se anunță din București:

Regele a primit în audiență pe primul ministru d. Brătianu, ministrul de externe d. Po-

intră și ea în linia de foc, iar pușcăturile dușmanului se întetesc, crescând în vehemență. Pedestimea ne asvârle gloanțele în față, iar mitralierele cruciș. Bubue canoanele dincolo de deal, iar granatele sfredelesc pământul în mijlocul nostru. Văjăituri lor sinistru cutremură mulțimea lipită de pământ, care îngrozindu-se fuge înainte să-și afle alt adăpost. Șrapnele explodând în aer imprăstie un potop de globule peste capete. Plutonierul s'a sfârșit cu fața în sus, lângă el o groapă adâncă, săpată de granatul ucigător. Nourăși albaștri produși de explozia șrapnelor îl tămăie în urma noastră, ca pe un creștin. Violența defensivei și-a ajuns apogeul și muniția rusească în cantități enorme se scurgea cutropitoare, ca apele ce se revarsă peste albie. O imperechere de șuerături stridente stăpâna gheena blăstămată, iar moartea triumfătoare își rânjea dinții, sfidând leșurile reci. Cratere săpate de ghiulele rusești ne scutiau puțin din calea puhoiului de gloanțe și totuși mulți au adormit pe veci în ele.

Atacul nostru din ce în ce mai efectiv, se apropie de bravura finală, iar Muscalii se socotesc una bună și se retrag pe îndelete, însemnând cu sânge calea. Fuga lor voinică se desfășură sub ocrotirea canonadei infernale, căreia împotrivindu-se tunurile noastre se desceie o teribilă luptă artileristică, din care rezultă o învălmășeală și un prăpăd de moarte pentru aceia, cari se retrăgiau. Ca un cârd imens de corbi hrăpareți sburau obuze și ghiu-

rumbaru și șeful statului major al României. Seara la orele 6 a avut loc un consiliu de miniștri care a ținut până la orele 8.

Din București vine știrea că d. Niculae Filipescu, șeful „Federației Unioniste” după ce a fost primit Sâmbătă în audiență de regele Ferdinand, a plecat Duminică seara cu secretarul lui particular la Petersburg. Guvernul rus i-a pus la dispoziție un tren special, dela Ungheni rus.

Ziarele anunță că d. Filipescu va fi primit în audiență și de țarul Rusiei.

„Debats” e informat din isvor diplomatic că între România și Grecia sunt tratative cari au de scop o colaborare și apropiere mai strânsă între cele două state pentru promovarea intereselor lor.

„Concluzii logice”.

Un vestit profesor de universitate, medic, Dr. Korányi, a ținut de curând o conferință, în care spunea, că a făcut statistica soldaților bolnavi de tuberculoză și alienați, cari zac în spitalele militare din Pesta. Și a găsit, că dintre acești nefericiți 70% a tuberculoșilor și 74% a bolnavilor de nervi sunt de naționalitate maghiară. Din aceste cifre, domnul profesor, cu precizia numerelor face deducerea foarte „logică”, că în această proporție sunt în armată soldații unguri, adică 70 la sută, și în această proporție ia parte neamul maghiar la lupta de titani, — și ca postulul: în această proporție trebuie să-și iee și răsplata.

Nu vorbim de măsura răsplății. Noi, Români, suntem dăduți a ne face datoria fără a gândi la răsplată. Nici nu ne atingem de buna reputație a soldatului ungur, ale cărui excelente calități militare totdeauna le-am recunoscut. Singur deducerea medicului devenit statistician și sociolog înțelept, ne oprește un moment.

Luând normă felul de deducere a Dr.-ului Korányi am putea și noi face pe ușor concluzii „logice” de felul următoarelor:

1. După statistica improvizată am găsit, că dintre soldații noștri cei cari au păr blond ca paele 80% sunt Sași. În urmare Sașii dau 80% ale armatei noastre.

2. Am făcut statistica soldaților noștri spani și cu nasul lătăreț. Am găsit, că dintre aceștia 90% sunt Slovaci. Concluzia: Slovaci formează 90% ale armatei din Ungaria.

3. Am căutat un spital militar din ținuturile locuite de Români, să zicem pe teritoriul de recrutare al regimentului 50. Am găsit, că 95%

lele întunecând zarea cu nori de fum greu mirositor, iar șuerul lor îngrozitor, ne-a încremenit la toți frica pe buze. Se schimbăse par'că lumea cu pământul de sub noi, bubulit artileriei noastre nu-l mai puteam distinge, era un iad cumplit fără ieșiri, de nu mai știam în ce direcțiune să ne îndreptăm. Cu arma strânsă într'amândouă mâinile, mor pe drum eroi nemângăiați și iarba înroșită le priveghiază sfârșitul. Asaltul ne întărește și frica și mânia, iar la marginea tranșeeilor, baionetele învrăjbite sfășie trufia încăpăținaților iobagi. Gemetul morții cumplit se oprește în vârful odioaselor baionete,

E. Cloban, inv.

ale răniților, cari zac în acest spital sunt Români. Concluzia ne este, că 95% ale soldaților din Ungaria sunt Români.

Etc. etc.

Urmând felul acesta de gândire și logica aceasta ne-ar fi prea ușor a dovedi, că pe toate fronturile de mii de kilometri nu luptă decât exclusiv Germani, sau Români, sau Maghiari, sau Bulgari, sau ce vrei.

Nu din numărul nefericiților tuberculoși, cari tânjesc în spitalele din Pesta — cari aparțin fără îndoială regimentelor de acolo sau din vecinătate — se poate constata (dacă peste tot e posibilă o asemenea constatare) proporția numerică a soldaților dați de singuratecele naționalități, ci din registrele regimentelor, sau din statistica specială, ce s'ar face, cinstit, acolo, pe câmpul de luptă.

Decât, e mai ușor să faci o conferință publicului pestan și să faci deduceri cu gâtu — întors unui public, ce nu se gândește — decât să încerci o muncă uriașă, — care eventual și-ar da rezultate, ce nu-ți plac.

Sau doar poate crede cineva, că comisiile de asertare au asertat în teritoarele locuite de Români mai puține procente decât în cele locuite de Unguri? Sau doar țărâmul nostru dela muni e mai pipernicit și mai puțin zdravăn decât de pildă Svabul din Bacia sau Ungurul de pe pustă? Sau doar la noi sunt mai mulți schilozii, mai mulți neapți pentru miliție?

Dacă ar mai putea exista și azi sistemul străvechiu de mult falit a serviciului militar benevol, un neam, ori care, s'ar putea mândri cu aceea, că fiii lui au alergat în proporție mai mare să apere tronul și țara. Dar azi, când tot omul întreg e soldat, e curios să cauți asemenea cifre. Dacă e vorba să faci o deosebire, o gradăție după neamuri, poți cel mult să întrebi cum se bat soldații neamului acestuia sau a celuiilalt?

Nouă ne-ar părea bine să se facă o statistică și o critică în ambele direcții. Nu ne-ar putea strica bunul nume. — Dar asta nu o cerem și nu o acceptăm nici dela conferențieri nepricepuți și cari vorbesc pentru un public de stradă și nici dela negreala ziarelor din Budapesta.

O așteptăm și ne va da-a dreapta judecătoare: istoria.

De aceea nu trebuie să ne năcăjim pe ziarele și conferențieri din Pesta. Doar ei ne fac, să putem și noi urma pe bătrânul rege din poveste. Când ne plânge un ochiu cetind durerea, celalalt ne poate rîde cu lacrimi cetind comedile de pe pagina următoare.

Comunicate oficiale despre mersul războiului.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 22 Februarie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus și sudostic: Nici un eveniment.

Pe frontul italian: Pe întreg frontul dela Isonzo, dar îndeosebi la Plavna, luptele artileristice au fost violente. O baterie de aeroplane a atacat stabilimentele de fabrică în Lombardia. Cu această ocazie două aparate au înaintat până deasupra Milanului. O altă baterie a atacat portul Desenzano dela lacul Garda și lagărele aviatice de acolo. Amândouă expedițiile au rezultat succese observabile. Cu toate canonadele vehemente dușmane, toate aparatele noastre s'au întors teafăre.

Berlin, 22 Februarie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: După câteva zile întunecate de ceață, atmosfera limpezită de ieri a dat posibilitatea unei vii acțiuni artileristice. Intre Arras și canalul Labasse, spre ost dela Souchez după tirurile noastre reușite, am ocupat cu asalt un teritor de 800 m. dintr'un tranșeu francez și am făcut prizonieri 7 ofițeri și 319 soldați. Pe linia dintre Somme și Oise, pe frontul Alsne și în mai multe puncte din Champagne, activitatea războinică s'a potențat. La nordvest dela Tahure s'a nimic atacul de granate de mână dat de Francezi. Pe vărfurile de amândouă părțile râului Maas, din sus dela Dun, s'au dat lupte artileristice cari n'au încetat nici în cursul nopții de ieri. S'au dat vehemente lupte aeriene între aeroplanele ambelor armate, îndeosebi

în dosul frontului inamic. La Revigny un balon german a căzut astă noapte jertfa tirurilor dușmane.

Pe frontul oriental și din Balcan: Situația generală neschimbată.

Constantinopol, 21 Februarie. — Se comunică dela cartierul general turc: Din puncte de vedere bine chibzuite, armata noastră s'a retras de bună voie și fără nici o pierdere din pozițiile vestice ale Erzerumului, după ce am nimicit pozițiile situate la 15 km. de oraș și 50 tunuri sistem vechiu, cari nu s'au putut întrebuința. Știrile fantesiste răspândite de către Ruși în carșpun că la Erzerum li-a căzut pradă 1000 tunuri și 80 mii prizonieri, nu corespund adevărului. Faptul e, că în jurul Erzerumului nu s'au dat lupte, cu deosebire celor din pozițiile amintite. Erzerum nici n'a fost întăritură, ci oraș liber, întăriturile învechite dimprejurul orașului n'au avut valoare militară, și din cauza aceasta nici n'am avut planul să ținem orașul.

Două fapte frumoase.

Beius, Februarie.

În timpul din urmă Blajul s'a ilustrat cu două fapte, peste cari nu se poate trece ușor la ordinea zilei.

Prima este fundația de 10.000 cor. făcută în amintirea marelui I. M. Moldovanu de institutul de credit „Patria” cu scopul ca din venitele ei an de an să se premieze câte o lucrare științifică sau literară a vre-unui profesor din Blaj.

A doua este întregirea capitlului mitropolitan prin alegerea părintelui secretar Dr. Alexandru Nicolescu de canonic-teolog.

Abstrăgând dela aceea, că „Patria” e cel dintăiu institut financiar român care face o fundație cu menire atât de nobilă — lucru remarcant cu tot dreptul și de „Unirea” din Blaj — dacă ne vom întreba, cum s'ar fi putut eterniza în mod mai demn memoria unui director executiv, care a fost un intelectual adevărat toată viața sa, de când a fost profesor tânăr la liceul din Blaj și până acum la adânci bătrânețe când a fost membru de valoare al Academiei Române afară de hotarele regatului român; dacă ne vom întreba, cum s'ar fi putut perpetua în vre-o formă spiritul lui veșnic preocupat de gânduri mari, — atunci trebuie să fim de acord cu institutul „Patria” care a făcut fundația numită pentru ajutorarea acolora, din mijlocul cărora s'a ridicat și I. M. Moldovanu, (profesorii din Blaj) și promovând aceea ce dă preocupări mai înalte și mai nobile spiritului omenesc: literatura și știința. Sperăm, că precum oamenii creiază organe și instituțiuni, așa vor ști crește și forma și organele și instituțiunile oameni adevărați, personalități despre cari zice poetul că sunt cel mai mare noroc pentru neamuri. E doar o funcțiune vitală corelativă aceasta!

Tot atâta atenție merită și fapta a doua: alegerea tânărului canonic Dr. Al. Nicolescu. Consistoarele noastre doar nu pot fi azile de invalizi, nici adăposturi pentru bătrâni bolnăvicioși și neputincioși, ci adevărate guverne diecezane cari, alăturarea de episcopi, au dreptul și datoria, prin urmare și răspunderea pentru toate afacerile noastre bisericesti, școlare, culturale etc. Și dacă toate consistoarele noastre trebuie să fie așa, cel din Blaj se cade să fie în primul rând! Aceasta, pentru că el e cel mai vechiu, și are tradițiile cele mai glorioase. Capitlul din Blaj a fost ilustrat doar de prelați ca Simion Crainic, Timoteiu Cipariu, Augustin Bunea, I. M. Moldovanu, înaintea cărora se închină întregă româniimea. Prin urmare, acest capitlul nu se poate întregi ori cum. Tradiții vechi și interese vitale pretind să fie cu mare băgare de seamă.

Și așa a fost de astădată! S'a ales un om care, deși tânăr, foarte tânăr încă, a dovedit cu prisosință, ca profesor, ca misionar în America, ca secretar mitropolitan, ca publicist, ca binefăcător chiar cu toate că din natură aceasta Sfinția Sa nu e cunoscut în publicitate, urmând întrut toate principiul evanghelic: Să nu știe stânga, ce face dreapta! a dovedit, zic, cu prisosință, că tinerețele pot fi uneori mai pline de merit,

decât bătrânețele. Iar capitulul care l-a ales, fără ca să țină seamă de dorințele umora, exprimate chiar în acest jurnal, că urmașul lui I. M. Moldovanu trebuie să fie un om priceput în cele economice, un protopop bun gospodar ori financiar, precum ceva mai înainte ceruse cineva ca un canonic regesc să fie blăjam de baștină, nu venitură, capitulul a arătat că caută merit, nu etate; spirit apostolic, nu geseftăresc; idealism creștinesc, nu materialism cras agro-nomic or financiar. O faptă ce nu se poate lăuda în deajuns. O vor lăuda, sperăm, și urmările. Pentru că prin nimic nu se deșteaptă și întăresc mai bine energiile vitale ale unui popor decât prin recunoașterea și aprecierea valorilor.

Cu astfel de gândiri și simțiri salută cei din afară evenimentele mai recente din Blaj.

I. Georgescu.

Pentru orfelinatul românesc din Sibiu.

— Colecta din Pecica. —

Arad, 23 Februarie.

Cu adâncă înduioșare publicăm astăzi marea colectă a iubiților noștri frați din Pecica pentru orfelinatul românesc din Sibiu. Această colectă dovedește mai presus de toate, că națiunea noastră a simțit necesitatea ardentă a orfelinatului românesc. Și nu va peri niciodată un neam, care în asemenea chip știe să-și facă datoria națională. Dulcii copilași, orfanii eroilor români, cari își jertesc viața pentru patrie, pentru tron și pentru neamul lor, nu vor rămânea pe drumuri, nici vor cerși mila străinilor, căci iată națiunea română îi la în brațele sale, îi ocrotește și în locul tatălui lor tată li se face. Iată pilda strălucitoare a jertfei creștinești. În Pecica-română preoți, învățători, intelectuali și economi dimpreună cu scumpii școlari români cu dragoste evanghelică au dat obolul lor pentru marele orfelinat românesc din Sibiu. Laudă li se cuvine și noi ne închinăm dinaintea lui Iubirii lor de neam. Exemplul dela Pecica va străluci peste întreg pământul românesc și nu va rămânea sat care să nu-l urmeze. Știm și aceea, că în curând chiar în Pecica se va condna colecta, căci mulți frați de acolo nu erau pe acasă ori nu i-au aflat colectanții, unii toc-mal dintre cei mai bogați, cari nu pot suporta rușinea ca numele lor să lipsească din șirul dăruitorilor „în numele lui Christos”. Ulterior vom publica și darurile lor.

În fruntea coalei de colectă care ni se trimite spre publicarea din partea preotului Ioan Popescu din Pecica-rom., cetim următoarele cuvinte:

„Colectă în numele lui Christos pentru orfelinatul român și casa de soldați invalizi ce se va înălța sub scutul sfinței bisertei din dăruiri naționale. Dragostea arătați-o în faptă față de soldații nenorociți și față de orfanii părăsiți și veți deplini cea mai frumoasă faptă creștină și națională!”

La colectă au contribuit următorii:

Sava Tămășdan, preot	40 cor.
Ioan Popescu, preot	40 "
Dr. Ioan Felea, preot	40 "
Dr. Aurel Novac, avocat	150 "
Dr. Nicolae Cioclan, medic	100 "
Dr. Lazar Ghebeș, avocat	40 "
Ștefan Novac, jude reg. pens.	40 "
Ștefan Roja, învățator	10 "
Efrem Moldovan, învățator	20 "
Petru Russu, învățator	10 "
Emilia Bugarin, învățătoare	5 "
Gheorghe Dehelean	5 "
Remus Juncan, croitor	10 "
Vichentie Clorogariu, croitor	3 "
Ioan Iemandı, econom	5 "
Arsa Igrışan, econom	5 "
Arcadie Ponta-Mărghitan, econom	5 "
Nicolae Moldovan-Oprea, econom	10 "
Constantin Dragoș, econom	2 "
Dimitrie Siclovan-Macsin, econom	2 "
Aron Siclovan lui Macsin, econ.	12 "
Gheorghe Igrışan lui Alexă, econom	10 "
Petru Ponta-Penta, econom	20 "
Trifon Igrışan, econom	10 "

Văd. Măriuța Pantea, econom	10 "
Mita Tămășdan, econom	10 "
Gheorghe Cheveresan-Gătea, ec.	10 "
Nicolae Juncan lui Constantin econ.	20 "
Ilie Tămășdan, econom	10 "
Ștefan Siclovan-Titiriga, econom	20 "
Mita Ponta-Vasl, econom	20 "
Octavian Bucuroviciu, comerciant	10 "
Dimitrie Ponta-Tălianu, econom	5 "
Maxa Jug, econom	10 "
Văd. Florita Ponta-Penta, econ.,	6 "
Aron Ponta-Timiu, econom	8 "
Gheorghe Mezei-Mirgău, econom	10 "
Emanuil Moldovan-Oprea, econom	6 "
Efrem Tămășdan lui Constantin, ec.,	5 "
Efrem Moldovan-Oprea, econom	5 "
Emanuil Roman lui Iosa, econom	5 "
Iefta Rakity (sărb), econom	4 "
Mladen Rakity (sărb), econom	10 "
Ioan Mara, econom	4 "
Teodor Imbroane, econom	8 "
Văd. Sofia Hornolu, econ.,	20 "
Vasilie Clorogariu, comerciant	20 "
Dimitrie Puta lui Emanuil, econom	5 "
Sida Luțai, comerciant	10 "
Emanuil Puta tânărul, econom	20 "
Sida văduva Vancu Tigu, econ.,	20 "
Constantin Aconi, econom	5 "
Avram Puta, econom	10 "
Gilgor Teretean-Mărlinău, econom	10 "
Aron Tămășdan, econom	4 "
Tănasiie Aconi, econom	5 "
Florita Crucean-Cosma, econom	5 "
Axentie Novac, econom	20 "
Dimitrie Crucean-Doca, econom	20 "
Eftimie Dragoș, econom	10 "
Ștefan Puta lui Mănăilă, econom	10 "
Mihailu Teretean, econom	10 "
George Moldovan-Tena, econom	10 "
Efrem Igrışan, econom	10 "
Alexă Crucean lui Frona, econom	5 "
Petru Olariu, comerciant	40 "
Mihail Mezel, econom	2 "
Vichentie Bodrojan, econom	2 "
Ioan Imbrea, barbier	2 "
Vasilie Tămășdan, econom	50 "
Tena Moldovan, econom	20 "
Teodor Orga 10 cor., și pentru fiul său care-l dus la armată iarăș 10 cor. De tot	20 "
Iancu Orga, econom	10 "
Dimitrie Siclovan, econom	20 "
Cornelia Matheas, vicenotar	2 "
Dimitrie Mezei, econom	2 "
Constantin Crucean, comerciant	5 "
Fema Tornean, econom	4 "
Emanuil Vărtaciu lui Petru, econom	4 "
Nicolae Apătean, econom	5 "
Iosif Siculean, econom	20 "
Petru Schlop lui Emanuil, econom	20 "
Nicolae Dragoș lui Todor, econom	10 "
fiul său: Gheorghe Dragoș, econ.	10 "
Vasilie Roman lui Gheorghe, econom	10 "
Constantin Bodrojan și soția Emilia Clorogariu, inv. pens.	20 "
Ștefan Igrışan lui Alexă, econom	10 "
Nicolae Vărtaciu Nr. 648, econ.	10 "
Dimitrie Mezei, ec., soldat-vânător	10 "
Sida soția lui Simeon Aconi, econ.	10 "
Arsa Novac, econom	10 "
Gheorghe Siclovan-Chelelu, econom	2 "
Maxa Pușcaș, econom	4 "
Nicolae Dragoș-Oala, econom	5 "
Dimitrie Titiriga, econom	5 "
Nicolae Puta lui Vasa, econom	2 "
Iefta Rotariu, econom	2 "
Vasilie Siclovan-Cucu, econom	2 "
Efrem Mezei, econom	4 "
Dimitrie Schiop lui Mănăilă ec.	20 "
Gheorghe Dragoș-Bogatu, econom	5 "
Ioan Siclovan lui Constantin, ec.	10 "
Alexandru Ponta, econom	5 "
Văd. Livia Cheveresan lui Filip, ec.	2 "
Nicolae Jug, econom	5 "
Petru Ponta-Grula, econom	10 "
Dinu Puta lui Emanuil, econom	10 "
Dimitrie Drănuș lui Ioan, econom	10 "
Nicolae Cădar bătrânul, econom	6 "
Ioan Russu, faur	10 "
Ioan Lazar și fiul Nicolae, econom	10 "
Colecta școlarilor din Pecica-maghiară	20 "
Colecta școlarilor învățătorului Ștefan Roja	26 "
Colecta școlarilor învățătorului Petru Russu	26 "

Gheorghe Debreteni	10 "
Gheorghita Teretean, econom	10 "
Tralan Ponta-Trifan, econom	13 "
Dimitrie Petrișor lui Dinu, econom	10 "
Teodor Cheveresan lui Trăilă, ec.	10 "
Silvia Hedeș, elevă de cl. IV civilă	3 "
Simlon Pălincas, econom	50 "
Colecta învățătoarei Elena Alexa dela elevele cl. I—VI.	cor. 9.10
Suma cor.	1.657.10
Transport din Nr. 30	cor 10.916.22
Laolaltă cor.	12.573.32

Notă. La colecta învățătorului P. Russu din Pecica-română, pentru orfelinatul român din Sibiu au contribuit următorii școlari:

Traian L. Felea 2 cor., Traian Debreteni 2 cor., Dimitrie Debreteni 2 cor., Adrian Vărtaci 1 cor., Cornel Zoriși 1 cor., Remus Ponta 1 cor., Roman Jugu 1 cor., Vasile Crucean 20 fil., Dimitrie Chelemen 30 fil., Teodor Titiriga 20 fil., Petru Moldovan 20 fil., Iancu Igrășan 40 fil., Gheorghe Juncan 30 fil., Gheorghe Cizmas 30 fil., Simeon Albu 30 fil., Nicolae Albu 30 fil., Efrem Crucean 50 fil., Emanuil Dragoș 30 fil., Dimitrie Barbu 20 fil., Mihai Nichici, Ioan Popu, Petru Șiculan, Roman Vărtaci, Petru Bălu, câte 20 fileri. Ioan Boșneac 14 fil., Nicolae Roman 10 fil., Gheorghe Sfătu 20 fil., Aurel Vințan 40 fil., Dimitrie Ponta 20 fil., Ștefan Cheveresan 20 fil., Dimitrie Rotar 40 fil., Gheorghe Brăștin 20 fil., Nicolae Vărtaci 10 fil., Gheorghe Vărtaci 10 fil., Nicolae Vărtaci lun. 10 fil., Aron Bogdan 20 fil., Teodor Apătean 20 fil., Roman Ponta 20 fil., Adrian Cenădan 20 fil., Romulus Moldovan 20 fil., Traian Ponta 16 fil., Ioan Codos 30 fil., Dimitrie Orzu 10 fil., Ioan Nichici 20 fil., Gheorghe Schiopu 10 fil., Mișoș Teretean 30 fil., Georgiu Cradigati 10 fil., Efrem Capră 20 fil., Efrem Opșitar 10 fil., Ștefan Teretean 20 fil., Gheorghe Igrășan 10 fil., Livius Novacu 10 fil., Sever Popescu 30 fil. — În total 20 coroane.

2. La colecta învățătorului Ștefan Roja din Pecica au contribuit următorii școlari: Ștefan Mora cl. IV 2 cor., Petru Emandi cl. VI 40 fil., Gheorghe Vințeler cl. VI 20 fil., Ștefan Siclovan cl. V 40 fil., Ștefan Puta cl. V 10 fil., Toma Cheveresan cl. V 20 fil., Ilie Tămășdan cl. V 1 cor., 10 fil., Romul Dragoș cl. V 2 cor., Nicolae Barbu cl. VI 20 fil., Iosif Crucean cl. VI 50 fil., Constantin Tașcă cl. VI 20 fil., Ștefan Crucean cl. IV 1 cor., George Vesa cl. IV 10 fil., Romul Pantea cl. IV 20 fil., Ioan Cheveresan cl. IV 34 fil., Aron Titiriga cl. IV 20 fil., Manuilă Oacheș cl. VI 2 cor., Constantin Funar cl. VI 2 cor., Aron Tămășdan cl. VI 60 fil., Manoilă Dragoș cl. VI 1 cor., Dimitrie Moldovan cl. VI 1 cor., Petru Tașcă cl. VI 20 fil., Constantin Boț cl. VI 30 fil., Pavel Jugu cl. VI 30 fil., Sabin Funar cl. VI 30 fil., Ștefan Vărtaciu cl. 30 fil., Dimitrie Igrășan cl. VI 36 fil., Ștefan Igrășan cl. VI 1 cor., Aurel Teretean cl. VI 1 cor., Nicolae Ponta cl. IV 2 cor., George Cizmas cl. VI 30 fil. — De tot 26 cor.

3. Dela școala de stat din Pecica-maghiară au contribuit următorii: Teresca Hornolu 2 cor., Steluța Ugliș 2 cor., Porfirie Popescu 2 cor., Lucretia Hedeș 1 cor., Gheorghe Hedeș 1 cor., Coriolan Etucur 1 cor., Elena Igrășan lui Rîșta 10 cor., Maria Ardelean 1 cor. — De tot 20 cor.

Rugăm stin. noștri abonați cari își schimbă domiciliul să binevoiască pe lângă noua adresă a ne comunica și pe cea veche. Ținând seamă de această mică rugare a noastră le vom putea trimite ziarul fără întrerupere și fără întârziere.

E consult, ca nu numai la schimbări de adrese, dar și la reclamări de orice natură, precum și la trimiterea banilor să se alăture banda (fașia) sub care s'a expedit ziarul. Se poate atașa și pe dosul couponului dela mandatul postal.

Războiul european.

Declarația regelui Petru despre aliații săi.

Lugano. — Lui *Corriere della Sera* i se anunță din Atena: Regele Petru care petrece în *Ardippos* a primit pe corespondentul dela *Associated Press* și i-a făcut următoarele declarații:

— *Aliaților nu li se poate reproșa că au venit târziu; lucrul principal este că totuși au venit... Austro-Ungaria vrea să urmeze față de Serbia aceeași politică și de aci înainte, adică să o facă vasală cum a făcut cu Bosnia și Muntenegru. Ce privește raportul cu Bulgaria, Serbia a făcut tot posibilul pentru ca s'o câștige de partea ei, Bulgaria însă a vrut să domine în Balcani. Grecia a știut să dea altă direcție intereselor ei din Balcani, și cu toate că n'a luptat de partea noastră, un timp oarecare s'a purtat cu prietenia unui bun vecin.*

Corespondentul spune că regele Petru este foarte obosit și trist și i-a mai spus următoarele:

— *Nu mai vreau să trăiesc decât până tmi voi vedea Serbia din nou eliberată!*

Deschiderea Dumei.

Rotterdam. — Ieri Marți la orele 1 d. a. a fost deschisă Duma în mod serbătoresc, după o pauză de mai bine de 5 luni. Despre programul de muncă al dumei se anunță că în ziua deschiderii se va lua în discuție programul guvernului, iar în 25 c. se va începe dezbaterile proiectului despre cenzură în timp de război. Dezbaterile bugetului se va începe numai în 29 Februarie.

Constăturile deputaților ruși, francezi și englezi.

Berlin. — Lui „National Zeitung” i se anunță dela frontiera rusească: „Novoje Vremja” primește telegramă din Londra în care spune că în legătură cu călătoria la Paris și Londra a deputaților din duma și a membrilor guvernului rusec, se vor ține mari întruniri la cari afară de Ruși vor lua parte și deputați din camera engleză și franceză. Acestor întruniri li se atribuie mare importanță. Unul dintre scopurile principale, va fi asigurarea solidarității ententei, iar al doilea, promisiunea deputaților celor trei națiuni că și mai departe vor suporta greutățile războiului cu răbdarea și abnegațiunea de până acuma până la înfrângerea dușmanului urgisit. În felul acesta vor să manifeste lumii, că nu numai guvernele ententei ci și toate popoarele ei sunt solidare.

Generalul Kirilov comandantul operațiunilor de pe frontul Bucovinei.

Cernăuți. — Pe frontul basarabean se continuă mereu luptele pentru poziții și cele de granate. Luptele aeriene au sporit foarte mult. Duminică după amiază la 2 ore, aviatori ruși au sburat deasupra pozițiilor noastre, desigur pentru sbururi de observări, aruncând totodată câteva bombe. Un aparat dușman a sburat și deasupra Cernăuțului. Aviatorii noștri s'au urcat în sbor pentru ca să gonească dușmanul, ajungând aparatul rusec au împușcat asupra lui cu vehemență forțându-l să se întoarcă și aterizeze. De pe străzile Cernăuțului s'a putut vedea foarte bine aceasta luptă.

De ieri ningea într'una. În dosul frontului rusec se observă o foarte vie activitate. Se anunță mari concentrări de trupe. Ofițeri ruși prizonieri spun că în comanda lor se fac mari schimbări. Generalul Ivanov a fost înlocuit de către generalul Kirilov care până acuma a fost în statul major a marelui duce Nicolae.

Portugalia și războiul.

Berna. — Corespondentul din Roma a lui „Ruskoje Slovo” a avut o întrevedere cu ambasadorul portughez Leaca care i-a declarat, că Portugalia este gata să intre în război de partea aliaților în ori ce clipă dorește Anglia. De prezent se urmează constăturii între mini-

strul de externe portughez și ambasadorul englez, și se poate aștepta apropiata mobilizare a Portugaliei și declarația ei de război Germaniei. Războiul, așteptat și dorit de poporul portughez, ar pune capăt tulburărilor interne.

Tarul la Tarskoje-Selo.

Petrograd. — Tarul s'a reîntors de pe front la Tarskoje-Selo.

Nicolaevici — hatman.

Berlin. — „B. Z. am Mittag” anunță din Haga: Agenția Reuter comunică din prilejul ocupării Erzerumului, țarul a numit pe marele duce Nicolae hatmanul cazacilor.

Consiliul de război al Ententei.

Berlin. — „Magdeburger Zeitung” dintr'o sursă indirectă anunță din Paris: Consiliul de război al entenștilor proiectat pentru 27 Februarie a fost amânată pe 9 Aprilie.

Cine știe?

de soarta lui *Iosif Benchea*, infanterist la regimentul 67, batalionul II, compania 7, posta de câmp Nr. 107, să scrie soției lui pe adresa *Ana Benchea economă în Lupu (Farkastelke) p. Balázstalva, Alsó-Fehér m.*

de soarta lui *Ioan Isailă*, fruntaș (gefretter), în regimentul de honvezi Nr. 23, comp. 2, posta de câmp, Nr. 10 să scrie la adresa: *Salomia Isailă, în Lupu (Farkastelke), p. Balázstalva, Alsó-Fehér m.*

Nicolae Macrea, de 36 ani, a fost înrolat la regimentul de glogași Nr. 23, compania 9. Din 14 Noembrie 1914 nu se mai știe despre dânsul. El a lăsat 3 copii acasă, cari n'au nici mamă. Cine știe despre dânsul să scrie la adresa văd. *Maria Macrea, Tohanul-vechiu (O-Tohan), Strada mare Nr. 69. Fogaras m.*

Nuștiu Pavel din Ilva mare a plecat în 27 Martie a. tr. pe câmpul de luptă și de atunci nu se mai știe despre el. El a servit la regimentul 32 de honvezi, posta de câmp 44. Cine știe despre soarta lui să scrie la adresa: *Onisim Sas, inv. Nagyitva Szolnok-Doboka m.*

INFORMAȚIUNI.

Arad, 23 Februarie 1916.

Copiii și războiul.

Nevastă-mea, într'o scrisoare îmi scrie: „Cum ai plecat de acasă, Veturica s'a îmbolnăvit. Plânge și nu mănâncă nimic. Ea tot întreabă: „Când vine tata? Eu mor de dorul lui, mor ca un pul!”

M-am cutremurat cetind aceste șire a nevastei mele. În pieptul meu s'a deslănțuit o luptă nebună, satanică. Cineva, ceva, se războia acolo și simțeam dureri cari nu se pot spune, nu se pot descrie.

După multe luni de îndepărtare, am fost la concediu. Trei zile am petrecut acasă, în mijlocul celor cari mă iubesc așa de mult. Veturica, fetița mea cea mai mică, un ingeras, care încă nu a implinit vârsta de trei ani, nu a știut ce să facă de bucurie, de fericire — adevărată bucurie și fericire de copil — mereu mă îmbrățișa, mă săruta...

Și acest ingeras nevinovată, s'a îmbolnăvit de durere, pentru că eu am plecat de acasă!

Crâncenul războiului de acuma zdrovine și starea sufletească a nevinovaților copii! În urma acestui război și ei trebuie să sufere, să vorbească de moarte! Și ei trebuie să știe ce este durerea!

Copiii, în frageda lor tinerețe, nu ar trebui să știe cetă durerea, ce-i moartea. Pentru ei aceasta să fie noțiunile necunoscute.

În vremuri normale, în vremuri de pace, majorita-

tea covârșitoare a copiilor nu știu ce-i durerea sufletească, nu știu ce-i moartea. Acum însă; acestea, în mod fatal, în mod sinistru planează în aer; ca fantomele, ca duhurile necurate colindă dela casă la casă, făcându-și în multe, în foarte multe locuri cuib, cuib stabil.

Nu ajunge, că plâng, că se bocesc moșnegi și matroane; nu ajunge că sunt copleșiți de dureri păgâne bărbați în floarea vârstei; nu ajunge că lacrimile ce se varsă și ziua și noaptea, vestelesc, ard obrazii nevostelor și miresele, ci mai trebuie, că și nevinovații copii să fie părtași la toate acestea?!

Cu ce a-ți greșit voi diiște plângându ca florile, curate ca roua? De ce și voi trebuie să fiți victimele, martirii acestui război sângeros? Nici pe voi nu vă crută, nici dată de voi nu are nici o considerare.

Nu suferă oare în deajuns părinții noștri? Nu ajung lacrimile lor, durerile lor — durerile lor păgâne, durerile lor aproape insuportabile?

Alex. Tințariu.

Mare catastrofă de lavină în munții dela Salzburg. O groaznică catastrofă de lavină s'a întâmplat Sâmbăta trecută în munții *Koerberriedel*, aproape de platoul *Hochkönig* la sudost dela Salzburg. Despre aceasta catastrofă din *Bischofshofen* se comunică următoarele amănunte:

În munții Salzburgului la *Mittelberg* de zile de-a rândul au muncit trupele de ski din regimentele de infanterie 4, 64, 91 și 99 ajutate și de regimentul austriac *Landwehr*, pentru ca să elibereze drumurile întroienite și linia drumului de fier din Tirol spre frontiera italiană. Sâmbăta trecută au fost ninsori neîntrerupte cari au acoperit zăpada cu un nou câmp de zăpadă de 3 m. înalt. Sâmbăta la amiază, soldații lucrau din greu la poalele muntelui *Koerberriedel*, când din vârful muntelui a pornit cu o groaznică detunătură o lavină care rostogolindu-se, a prăbușit arbori, stânci, și le-a luat în drum spre vale.

O parte a soldaților s'au adăpostit în baraca de refugiu construită în coasta muntelui; lavina s'a prăbușit însă peste casă, sărindându-o cu desăvârșire și îngropând toți soldații în număr de vre-o 150, cari credeau să se adăpostească din calea lavinei, care se rostogolea pe o lățime de vre-o 800 metri cu o furie îngrozitoare.

Trupele de ski cari au scăpat cu viața, au grăbit la locul catastrofei și au început lucrările de salvare. În scurt timp au sosit ajutoare din Salzburg, *Bischofshofen*, *Hallein* și *Golling*. Au început să desgroape drumul dintre *Bischofshofen* și *Mühlbach*, unde credeau să găsească tovarășii nemorociți. În orele dimții au reușit să desgroape patruzeci și patru de morți și aproape cincizeci grav răniți. Cadavrele au fost transportate la *Kirchstein*, iar răniții cu săniile la *Bischofshofen*. Până seara și noaptea târziu, lucrările de salvare s'au continuat cu fervență, și au reușit să mai desgroape unsprezece morți.

S'a constatat că toți au murit sufocați și aproape sigur că n'au avut grea agonie. 65 soldați au fost salvați cu viață, dar s'au ales cu fracturări de brațe și picioare.

Adunând prin sunet de buciim toți soldații, lipseau încă treizeci, de a căror urmă nu s'a dat în grabă, fiind adânc întroienți, nici nu se nădăjduese scăparea lor. Lucrările de salvare au trebuit întrerupte din cauza nouilor primejii de lavină.

Numărul cadavrelor găsite până acuma este 55, al răniților 49.

† *Sabina Slăvoacă* fiica pâr. protop. Ieronim Slăvoacă din Ilva-mare a decedat în 17 Febr. după un morb greu, în anul 21 al etății. În morământarea a avut loc în 20 Februarie după ritul gr. cat. Osemintele defunctei au fost așezate în cimitirul gr. cat. din Ilva-mare. — Odihnească în pace!

Să nu se trimită mâncare în pachetele pentru soldați. În repetite rânduri ministerul de comerț în înțelegere cu comanda militară a publicat cererea către public să nu se trimită obiecte de alimentație în pachetele soldaților pe

ri. Din cauza comunicației neregulate a lor pachetele sosesc la locul destinației foarte mari întâzieri, astfel soldatul ca de obicei mănăcarea din pachet stricată și nu poate folosi de loc, ori se îmbolnăvește de ea. Cu toate ordinațiunile acestea pu- a căutat să păcălească oficiile postale, fiind că a pus și mâncare în pachet. Deci, la postelor roagă din nou om. public în să nu mai trimită decât: haine, țigărete, pipe, și eventual miere, dar numai așa. Aceasta este așezată în borcane de tînă închise hermetic cu plumb. La caz con- dacă în pachete se va găsi și obiecte de valoare, expeditorul va fi pedepsit și pa- napoiat pe cheltuielile proprii.

tonierul Iosif Bololoi dela regimentul de infanterie Nr. 43 în 1 (14) Februarie a fost di- din partea comandai militare cu decorația de căpit cl. I. pentru prezența de spirit și cu- vedent față de dușmanul dela Doberdo. Iosif Bololoi este român de origine ardăveană, cercul Bozovicului.

Mortarea soldaților ruși. Din București se anunță: Zilele trecute, un pluton de soldați încercat să treacă în bărci peste Prut în România. Sentinelele rusești dela tărâm au bă- de seamă acest gând al soldaților și au în urma lor tot în luntri. S'a început apoi o luptă sângeroasă, care s'a terminat cu în- căpșarea sentinelor cari au reușit să împuște și să rănească dintre dezertori, iar restul au fost omorâți și aduși la tărâm.

Orator anglo-latină. Din Lugano se anunță: Un orator și publicist aparținător diferitelor partide s'a organizat cu scopul alianței po- rilor anglo-latine. Delegatul belgian depu- se la Congresul din Charleroi a ținut discursul de încheiere în care a desfășurat ideea apropierei relațiilor anglo-latine bazată pe principii po- litice militare. Al doilea orator, italianul Rai- mond Orazio a vorbit despre chestiunea ar-

Obiecta din Otlaca amintită în numărul nostru de din urmă de dna preoteasă Octavia Turicu în folosul ei dela spitalul dnei Emilia Dr. Trailescu, au fost următoarele sătențe cu ștergere: Văd. So- fia, Zenovia Ungurean, Melania Bodasiu, Flore- a, Saveta și Maria Coste, Ana Botasiu, câte 2 ștergere. Martha Buder, 3 ștergere. Ghiula Bonca,

Florica Brad, Ileana Bonca, Ana Budi, Florica Purdi, Măruța Orodan, Susana Botasiu, Ana Tocutiu, Saveta Brad, Susana Moler, Sandi Ungurean, Sida Ungurean, Susana Ungurean, Văd. Susana Popa, Sofia Bodea, Catița Ardeu, Văd. Ana Moler, Mariuca Turicu, Pe- tra Balta, Domnica Balta, Măruța Măsiu, Ana Popa, Saveta Rus, Mariuca Paguba, Petra Mara, Catița Vi- dican, Ana Alb b., Alexandra Redesin, Sofia Mara, Ana Mara, Sofia Moler, Ileana Ardelean, Ana Bodea, Maria Tiucudean, Măruța Rusu, Florea Alb, Saveta Nădreu, Sofia Andrasiu, Flona Andreien, Ileana Bonca Zeni Sărb, Flore Sărb, Ghiula Drăgan, Maria Ardelean, Părasca Brad, Măruța Ungu- rean, Nusca Ardeu, Florica Ardelean, Florea Cămpan, câte un ștergar. Saveta Ungurean, Ghiula Turicu, Mă- ruța Drăgan, până.

Bibliografie.

Recomandăm următoarele publicații ce le pri- mim la redacție:

Axente Banclu: Dr. Alexandru Bogdan, o bro- sură despre viața și activitatea distinsului pro- fesor al liceului din Brașov, căzut în luptele dela Zărnă. Costă 1 cor., plus porto postal și se vinde în tolosul bibliotecii publice „Dr. Alexandru Bog- dan” din Brașov. Se poate cumpăra dela libră- riile românești.

A. Cotrus: Sărbătoarea Marții, un volum de poezii dintre cele mai energice și valoroase ce s'au scris în românește, cu motive din războiul actual. Costă 1.50 cor. plus porto și se poate comanda dela librăriile românești.

Calea Vieții, revistă cu învățături creștinești. Nr. 2 cu următorul cuprins: Lupta vieții. — Biblia și războiul (ceteri din stânta Scriptură). — Ajutorul Domnului (Psalm). — Scrisoare către frate-meu la plecare pe câmpul de luptă. — Leacul nemuririi de Părintele Lucian I. Pop. — Din povestea războiului de Căpraru Alexandru. — Costă abonament anual 3 cor., Redactor-responsabil: Dr. Nic. Brnzeu, Vulkán (com. Hunedoarei).

Ultima oră.

ALBANIA CURĂȚITĂ DE DUȘMAN PÂNĂ LA RÂUL SKUMBI.

Budapesta. — Dela cartierul pressei se a- nunță: În Galția orientală mai cu seamă la Nistru zăpada e de un metru. În Muntenegru e deplină liniște. Trupele austro-ungare au cu- rățit Albania de Italiani și trupele lui Essad- pașa până la râul Skumbi. Râurile s'au umflat în Albania, cu toate acestea trupele austro-un- gare, mulțumită lucrărilor pionerilor înaintează cu succes.

CUM S'A NIMICIT UN ZEPPELIN ÎN FRANTA.

Paris. — Agenția Havas anunță din Barle- duc: Zeppelinul care a fost împușcat la Re- vignay, plecase spre Paris la o înălțime de 2000 metri și a avut să lupte cu un vânt pu- ternic. Un granat incendiator francez nimerind Zeppelinul, a sfredelit corpul dirigeabilului și s'a oprit în sârme. Focul a cuprins repede în- treg dirigeabilul așa că i s'au găsit numai ruinele.

O NOUĂ CIOCnire A ARMATEI TURCEȘTI DELA ERZERUM CU RUSII.

Petrograd. — După cum anunță comunica- tul rusesc armata trucească dela Erzerum e condusă de pașa Mahmud Kiamil. Rusii spun că armata lui Kiamil pașa se compune din 3 corpuri de armată, cari se găsesc în față cu 6 corpuri de armată rusești. Turcii retrași dela Erzerum vor avea pe linia Trapezunt-Ersin- giam-Diarbekr o nouă luptă cu trupele rusești înaintate.

Redactor responsabil: Constantia Sava.

„CONCORDIA“

Institut de credit și economii, societate pe acții în Ujozora-Uzdin,

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, „Con- cordia” societate pe acții, se invită prin aceasta în virtutea §-ului 12 al Statutelor societății la a

XXII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Ujozora-Uzdin la 16 Martie 1916 st. n. la 11 ore în localitățile institutului.

OBIECTELE:

1. Raportul direcțiunii.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Prezentarea bilanțului încheiat cu 31 Decembrie 1915. Pro- ceedura direcțiunii și a comitetului de supraveghere referitoare la cheltuielile veniturii curate, darea absolutorului pentru direcțiune și comitet de supraveghere.
4. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghere pe un an.
5. Staverirea penziunii directorului executiv și a contabilului.
6. Eventuale alte propuneri.

Ujozora-Uzdin, la 20 Februarie 1916.

Directiunea.

Conform §-ului 16 sunt acțiunile și eventualele documente de plenipotență până la 15 Martie st. n. a. c. a se depune la cassa institutului din partea acelor acționari cari doresc a participa la adunarea generală. Acțiunile spre acest scop se depun și la băncile membre la „Solidaritatea”.

„CONCORDIA“

takarék- és hitelintézet részvénytársaság Ujozora-Uzdin.

MEGHIVÓ.

A „Concordia” takarék- és hitelintézet mint részvénytársaság részvényes urai ezennel az alapszabályok 12. §-a értelmében az 1916. évi márczius hó 16 délelőtt 11 orakor az intézet hivatalos helyi- ségében megtartandó

XXII-iki rendes közgyűlésre,

tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. 1915. évi december hó 31-éről összeállított mérleg előterjesz- tése, az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak a tiszta jövedelem felosztására vonatkozó javaslata, és az igazgatóság és felügyelő- bizottság felmentvényének megadása.
4. Egy felügyelőbizottság megválasztása két évre.
5. A vezérigazgatónak és a könyvelő nyugdíjának megállapítása.
6. Eszterleges indítványok.

Kelt Ujozorán 1916. évi február hó 20-án.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 16. §-a alapján a közgyűlésen személyesen vagy meghatalma- zottak által résztvenni óhajtó részvényes urak felkértemek, hogy részvényeiket és esetleges meghatalmazásaikat bezárolag márczius hó 15-ig az intézet pénztáránál letétbe helyezni sziveskedjenek. Eme részvények azon intézeteknél is letendőek melyek a „Sol- idaritatea” intézet tagjai.

„CONCORDIA“

institut de credit și economii, societate pe acții în UJOZORA-UZDIN.

Activa — Vagyon		Contul Bilanțului — Mérleg számla		Pasiua — Tehe			
191	Cassa — Pénztár	15763	80	73	Capital societar I. — Alaptőke	62.000	—
180, 137, 194	Cambii de bancă — Váltók	83068	49	172	Capital societar incurs din Em. II. — II. felemelt tőkéből befolyt összeg	13.706	—
II/8	Cambii cu acoperire hipotecară — Jelzálogbiztosított váltók	57406	22	181	Fond de rez. general — Tartalékalap	10.127	42
117, 130	Efecte proprii — Értékpapírok	21317	97	168	Fond de rezervă pentru dubioase — Tartalékalap netáni veszteségekről	6.776	24
156	Realități — Ingatlanok	6491	62	198	Fond filantropic — Jótékonycézalap	398	95
186	Mobilier — Felszerelés	122	—	111	Fond pentru penziuni — Nyugdíjalap	1.783	95
186	Mobilier după amortizare — Leírás után	12	—	158	Fond pentru susținerea cășii — Tartalékalap intézeti ház	5.000	—
			110	199	Depozite spre fructificare — Takarékbetétek		24086
				II/9	Cont curent la banca austro-ungară — folyószámla az osztrák magyar banknál		63829
				188	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék		4000
				93	Interese tranzitoare — Átmeneti kamatok		399
				187, 176	Diverse conturi creditoare — Különléle hitelezők		4344
				177	Profit curat — Tiszta nyereség		1736
							10055
			184158				184158

EȘITE — KIADÁSOK		Contul Profit și Perdere — Nyereség és Veszteség-számla		VENITE — BEVÉTELEK			
II/6	Interese la depozite ridicate și capitalizate — Felvett és tőkésített kamatok	4104	63	II/1	Interese dela cambii și hipotecare — Váltó és jelzálog kamatok	13806	—
II/10, 192, II/3, 197	Interese de reescont — Visszleszámitolási kamatok	1463	35	III, 190	Proviziuni — Jutalékok	5194	—
II/11	Salare — Fizetések	4163	94	200	Venite dela efecte și realități — Jövedelmek értékpapírok és ingatlanok után	3386	—
178	Bani de cvartir — Lakpénz	200	—				
195	Dare erarială și comunală — Allami és községi adók	1925	08				
138	Chirie — Házbér	168	—				
100, 173	Spese de cancelarie — Irodai költségek	157	98				
148	Tipărituri — Nyomtatványok	137	68				
186	Descriere din mobilier — Felszerelési leírás	12	—				
177	Profit curat — Tiszta nyereség	10055	—				
			22387				22387

Ujozora-Uzdin, la 31 Decembrie 1915.

On. Conopan m. p.
director executiv.

Ilie Spariosu m. p.
contabil.

DIRECȚIUNEA: — IGAZGATÓSÁG:

P. Spariosu m. p. D. Fișean m. p. M. Bălan m. p. Gl. Bosica m. p. P. Giura m. p. I. Fera m. p. V. Puia m. p.

Raportul comitetului de supraveghere.

Onorată adunare generală!

Avem onoare a Vă raporta că afacerile institutului „Concordia“, în decursul anului de gestiune 1915 le-am urmărit cu cea mai mare atenție, și registrele purtate le-am aflat în bună ordine. Bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1915 cu un profit curat de 10.055 Cor. l-am examinat, și aflându-l compus pe baze reale, ne luăm voia a propune:

a) să binevoiti a aproba bilanțul,
b) a da absolutul atât direcțiunei cât și comitetului de supraveghere pe anul de gestiune 1915.

Cu privire la distribuirea profitului curat, ne alăturăm la propunerea direcțiunei.

Cornel Milloss m. p.
președinte.

Ilie Bălan m. p.

Iova Cocora m. p.

Ioan Mezin m. p.

A Felügyelőbizottság jelentése:

Tisztelt közgyűlés!

Tisztelettel van szerencsénk jelenteni, miszerint a lefolyt 1915 évben a „Concordia“ takarékpénztár ügymenetelét a legnagyobb éberséggel ellenőriztük és azt a vezetett könyvekkel mindenben rendben találtuk. Az 1915. évi december hó 31-ével lezárt mérleg mely 10055 kor. tiszta jövedelmet tüntet fel, megvizsgáltuk, azt a lis alapon szerkesztve találtuk, miért is a következő indítványt van szerencsénk előterjeszteni:

a) Méltóztassék az évi zármérleget jóváhagyni.
b) Méltóztassék úgy az igazgatóságnak valamint a felügyelőbizottságnak 1915. üzletévre a felmentvényt megadni.

Az évi tiszta nyereség mikénti felosztása tekintetében mindenben hozzájárulunk az igazgatóság előterjesztéséhez.